

Atte Harjanne vihr ym.

Kirjallinen kysymys perintäyritysten sääntelystä ja valvonnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Velkaantumiseen liittyvät yhteiskunnalliset kysymykset ovat nousseet entistä enemmän esille julkisessa keskustelussa viime vuosien aikana. Tuoreimpana esiin on noussut kysymys perintäalan sääntelystä ja valvonnasta, jossa on ilmeisen suuria aukkoja.

Perintäalan toimintatapojen ja sääntelyn merkitys on valtava suurelle joukolle suomalaisia. Monet suomalaiset asioivat jatkuvasti erilaisten perintäyhtiöiden kanssa — tämä käy ilmi tarkasteltaessa viime vuosien lukuja velkaantumisesta. Vuoden 2020 lopussa noin 275 000 suomalaisella oli velkoja ulosotossa, ja vuoden aikana jopa yhteensä 500 000 ihmistä oli jossakin vaiheessa ulosottovelallinen. Tämä tarkoittaa lähes joka kymmenettä suomalaista. Tämän lisäksi yli 400 000 suomalaisella on maksuhäiriömerkintä.

Ongelma on, ettei perintäalan sääntely toimi nykyisellään oikein. Oikeuden toteutuminen on nykytilanteessa liian usein kiinni maksuvaikeuksien parissa painivan velallisen omasta aktiivisuudesta. Monet velalliset ovat kuitenkin asemassa, jossa lainsäädäntöön ja talousasioihin ei yksinkertaisesti ole kykyä tai mahdollisuutta perehtyä aktiivisesti, jolloin velallisia saatetaan kohdella jopa laittomasti. Toisaalta nykyisen sääntelyn puitteissa perintäyritykset voivat jatkaa kohtuutonta ja perusteetonta perintäänsä huolimatta viranomaisten antamista toistuvista varoituksista. Vaikka perintäyhtiö olisi menettänyt perintälupansa, se voi edelleen jatkaa perintää tuomioistuimen kautta haasteiden muodossa. Näyttääkin selvältä, että sääntelyn ja valvonnan nykytila on ongelmallinen oikeusvaltion näkökulmasta.

Myös alan valvonnassa on haasteita. Perintäalan valvonta on pirstaloitunut eri viranomaisille. Vapaaehtoisen perinnän valvontaa tekee Etelä-Suomen aluehallintovirasto, mutta sitä tehdään myös Kilpailu- ja kuluttajavirastossa. Oikeudellista perintää valvoo puolestaan tuomioistuinlaitos sekä oikeuskanslerinvirasto ja eduskunnan oikeusasiamies.

Alan huonosta maineesta ja toimintatavoista eivät kärsi vain itse velalliset. Myös kunnialliset lain kirjainta noudattavat perintäyritykset kärsivät, kun kyseenalaiset toimijat mustaavat alan mainetta. Perintäyritykset ovat kuitenkin tarpeellinen osa yhteiskuntaa. Perintäalaa koskevan sääntelyn ja valvonnan parantaminen tulisikin siis todella tarpeeseen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo puuttua perintäalalla esiintyviin epäkohtiin?

Kirjallinen kysymys KK 360/2021 vp

Helsingissä 8.6.2021

Atte Harjanne vihr
Saara Hyrkkö vihr
Mari Holopainen vihr
Mirka Soinikoski vihr
Pirkka-Pekka Petelius vihr
Satu Hassi vihr
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Noora Koponen vihr